

ὑπερτάτης ἐξουσίας· ἐλάττωμα ἐνδέχομενον εἰς πᾶν εἶδος διοικήσεως, εὐκολώτατα ὅμως εἰς τὴν ἀπεριόριστον μοναρχίαν. Θεοκρατία λέγεται, ὅταν ὁ ἀρχηγὸς τῆς πολιτείας νομίζεται ἔφορος τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄργανον τῆς διοικήσεως αὐτοῦ. Συμμαχίαι Πολιτικαὶ ὀνομάζονται αἱ ἀδιάκοποι ἐνώσεις τινῶν ἀνεξαρτήτων πολιτειῶν, αἱ γινόμεναι εἰς κοινὴν ὠφελίαν. Τούτων ὁ σκοπὸς, καὶ οἱ τρόποι τῆς ἐνώσεως, καὶ προσέτι τὸ ἐσωτερικὸν πολιτικὸν σύστημα μίᾳ ἐκάστης ἐνδέχεται νὰ διαφέρωσι πολὺ· πᾶσα ὅμως πολιτεία χάριν τῆς κοινῆς ἐνώσεως παραβλέπει μέρος τῆς ἑαυτῆς ἀνεξαρτησίας. Ὅταν αἱ τοιαῦται συμμαχίαι ἔχωσιν ἓνα κοινὸν ἀρχηγόν, εἰς ἀσφάλειαν τῆς ἑαυτῶν ἐνώσεως· τότε γίνονται ἐγγύτεραι εἰς τὴν περιορισμένην μοναρχίαν τύπον μᾶλλον· ὅσον εἶναι ἡ ἐξουσία τοῦ ἀρχηγοῦ τούτου ἐκτενεστέρα. Αὐταὶ σπανίως φαίνονται ἰσχυραὶ ἔξω τῶν ἰδίων αὐτῶν ὄρων, καὶ ἡ διάρκεια αὐτῶν δὲν γίνεται μακροχρόνιος, διὰ τὰ συμβαίοντα πολλάκις ἐναντία μερικᾶ αὐτῶν τέλη.

§. 12.

Περὶ Πολιτικῆς Διοικήσεως.

Δύο δυνάμεις θεωροῦνται ἐν τῇ πολιτικῇ διοικήσει, ἡ Νομοδοτικὴ, καὶ ἡ Ἐφορὰ, ἡ Ἐκτελεστικὴ, εἰς τὰς ὁποίας ἐπισηρίζονται πάντα τὰ δίκαια καὶ χρεὴ αὐτῆς. Εἰς τὰ ἀμυγῆ τῶν πολιτειῶν εἴδη καὶ αἱ δύο αὐταὶ δυνάμεις εἶναι ἀκλληλένδετοι, καὶ ἐξήρτηνται ἀφ' ἐνός.

προσώπου, ἢ ἀπὸ τῆς τῶν πλειοτέρων ψήφου. Εἰς δὲ τὰ μικτὰ τῶν πολιτειῶν εἶδη ἡ ἐκτελεστικὴ δύναμις εἶναι ἀποχωρισμένη τῆς νομοδοτικῆς, ἢ παντάπασι, ἢ κατὰ μέρος. Αὗται αἱ ἀνώταται δυνάμεις εἶναι κυρίως ἡ Διοικήσις τῆς Πολιτείας, καὶ τὸ πρότερον ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου δέχεται τὴν ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν πᾶσα ἡ πολιτικὴ μὴχανή.

Ὅποιονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ τῆς πολιτείας εἶδος, ὁ διοικητὴς, εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἑαυτοῦ δικαιωμάτων καὶ χρεῶν, ἔχει χρειαὴν συνυπουργῶν, οἱ ὅποιοι διοικοῦσι κατὰ τὸ πολιτικὸν θέμα, ἢ μεμερισμένοι, ἢ ἡνωμένοι κατὰ ἑταιρίας, διὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ἐφορίας τοῦ διοικητοῦ, τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, διηρημένας ὡς ἐκ τῆς ποιότητος εἰς κλάσεις τινάς. Κατὰ τὰς μοναρχικὰς πολιτείας ὁ διοικητὴς ἔχει ἓν ἰδιαίτερον Μυσικὸν Βουλευτήριον, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ κέντρον πάντων τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, καὶ οἱ ἀνώτατοι ἑφοροὶ. Οἱ ἔχοντες τοὺς ἀνωτάτους τῆς πολιτείας βαθμοὺς, ὀνομάζονται κατ' ἐξοχὴν Μινίςτροι (ὑπουργοί). Ἐντεῦθεν δὲ διαιροῦνται αἱ πολιτικαὶ ὑποθέσεις εἰς Τέσσαρας Γενικὰς Κλάσεις· 1) εἰς τὴν Ἐφορίαν τῶν Δικαστηρίων· 2) τῆς Ἀστυνομίας· 3) τῶν προσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ 4) τῶν Πολεμικῶν πραγμάτων.

Τὸ Δικαστήριον ἐπισηρίζεται ὅλως μόνου ἐπὶ τοὺς γραπτοὺς νόμους· κατὰ τινὰς δὲ ἡμιβαρβάρους πολιτείας, ἐπὶ τὴν ὀρθὴν συνείδησιν τοῦ κριτοῦ. Διαιροῦνται δὲ τὰ δικαστήρια εἰς Ἐρισικὰ, καὶ Ἐγκληματικὰ· καὶ τὰ μὲν πρῶτα θεωροῦσι τὰς ἐρίδας· τὰ δὲ δεύ-

τερα τὰς παραβάσεις. Εἰς ἀποφυγὴν, ὅσον ἐνδέχεται, τῶν ἀδικιῶν συνισῶνται διάφορα Ἐκκλησιαστικά κριτήρια. Αἱ ἀποφάσεις τῶν κατὰ κώμας καὶ πόλεις δικαστηρίων γίνονται ἔκκληται εἰς τὸ ἀνώτερον δικαστήριον, καὶ ἐντεῖθεν εἰς τὸ ἀνώτατον, τὰ ὅποια ἀναμάζονται πόλλαχῶς. Οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἰσότημοι αὐτῶν κρίνονται ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων δικαστηρίων· οἱ δὲ κληρικοί ὑπὸ τῶν ἱερῶν κριτηρίων. Μόνον ἡ ἀνωτάτη δύναμις χαρίζει, ὅταν πρέπη, καὶ ἀφαιρῆ τὴν ζωὴν τοῦ κακούργου, καὶ τοῦτο μετὰ πολλῆς καὶ ἀκριβοῦς σκέψεως καὶ πληροφροσύνης.

Ἡ δὲ Ἄσυννομία καταγίνεται γενικῶς εἰς τὴν συντήρησιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας, εἰς ἀποτροπὴν τῶν ἐπιβλαβῶν συμβεβηκότων, καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας. Τινὲς πολιτεῖαι ἔχουσιν ἰδιαίτερον ἀσυννομικὸν βουλευτήριον· τινὲς δὲ διανέμονται τὰς ἀσυννομικὰς ἀσχολίας εἰς τὰ λοιπὰ τῆς διοικήσεως βουλευτήρια.

Αἱ Πρόσοδοι καὶ Δαπάναι τῆς πολιτείας, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλαι καὶ πολυεῖδεις, ἐπιτηροῦνται ὑπὸ πολλῶν μεγάλων καὶ μικρῶν ὑπουργῶν, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν ὑποθέσεων διαίρουνται καὶ εἰς ἑταιρίας διαφόρους, ἐξηρητημένας, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου βουλευτηρίου τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν, ἢ ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης δυνάμεως.

Τὸ Πολεμικὸν Πλήρωμα ἐπιτηρεῖ προθύμως αὐτὸς ὁ ἀνώτατος διοικητής· διότι ἐκ τούτου πηγάζει ἡ δύναμις αὐτοῦ, καὶ πρὸς τούτοις χρειάζονται κόποι μετριώτεροι εἰς τὸ νὰ συντηρηθῇ ἡ εὐταξία καὶ κίνησις αὐ-

τοῦ· εἴτι οἱ αὐσηρότατοι πολεμικοὶ νόμοι, καὶ ἡ ἄλλη-
πάλληλος πειθαρχία συγκρατοῦσιν ἀναγκαίως αὐτὸ εἰς εὐ-
ταξίαν.

Πολλαὶ πολιτεῖαι συνιστᾷσι εἰ ἄλλας τινας ὑποθέσεις
ἰδιαίτερα βουλευτήρια, ἐπιτηρούμενα ὑπὸ ἄλλων βουλευ-
τηρίων, οἷον Ἐκκλησιαστικὰ Βουλευτήρια,
Ἐκκλησιαστικὰς Συνόδους, διηρημένας εἰς με-
γάλας καὶ μικράς, καὶ προσίτι ἕτερα κληρικὰ δικαστήρια
εἰς πράγματα ἐκκλησιαστικὰ, ἀνήκοντα μόνον εἰς τὴν
θρησκείαν. Ταῦτα ἐπιτηροῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ τὴν
τῶν σχολείων πρόεδον. Πρὸς τούτοις συνιστῶνται Ἐμπο-
ρικὰ Βουλευτήρια, φροντίζοντα ὑπὲρ τοῦ πέρου
τῶν κατοίκων, καὶ κατ' ἐξοχὴν ὑπὲρ τοῦ ἐμπορίου καὶ
τῶν τεχνῶν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν μοναρχικῶν πολιτειῶν λέγεται κύ-
ριος τῆς γῆς αὐτῶν, καθ' ὅσον ἐκτείνονται τὰ δίκαια αὐ-
τοῦ εἰς τὴν αὐτῆς ἐξουσίαν. Οἱ γνήσιοι ὅμως κτήταρες τῆς
γῆς ταύτης εἶναι οἱ εὐγενεῖς, οἱ κληρικοὶ, αἱ κοινότητες,
οἱ πολῖται, καὶ οἱ γυρτικοί. Ἐκαστος ὑπάρχει κατὰ το-
σαῦτον τῆς γῆς κύριος, καθ' ὅσον ἐκτείνονται τὰ ἀκίνητα
αὐτοῦ κτήματα, τὰ ὅποια περιέχουσιν ἐνδοτε πόλεις καὶ
κώμας. Οἱ μεγάλοι ἡγεμόνες ἔχουσι τόπους μεγάλους
ὑπὸ τὴν ἑαυτῶν ἐπιστολίαν, καὶ ὑπόκεινται εἰς τὸν ἀρχη-
γὸν τοῦ τόπου, μὲ ἰδιαίτερα προνόμια. Οἱ τοιοῦτοι τό-
ποι ὀνομάζονται Τοπαρχίαι, Ἡγεμονίαι κ. τ. καὶ
θεωροῦνται ὡς μέλη τῆς πολιτείας· εἴτι οἱ ἀρχηγοὶ αὐ-
τῶν οὔτε ἀνεξάρτητοι πρέπει νὰ ὑπάρχωσιν, οὔτε νομο-
θετοῦνται. Οἱ δὲ κάτοικοι τῶν τόπων τούτων εἶναι ἄμειστοι

ὑπήκοοι τοῦ τοπάρχου, καὶ ἔμμεσοι τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας, καὶ ἐπομένως μέλη τῆς ὅλης πολιτείας.

§. 13.

Περὶ Προσόδων καὶ Δαπανῶν.

Μία καλλιεργημένη πολιτεία δαπανᾷ ἐξ ἀνάγκης πολλά, εἰς συντήρησιν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς, καὶ τῶν πολλῶν αὐτοῦ συνυπουργῶν, εἰς ὑποστήριξιν πολλῶν δημοσίων φροντιστηρίων ὑπὲρ τῆς κοινῆς ὠφελείας, εἰς τὰ δικαστήρια, τὰ πολεμικὰ κ. τ. Ἀνάγκη ἄρα νὰ ἔχη ἡ πολιτεία καὶ Προσόδους. Αὗται λοιπὸν ἀποκτῶνται πολυτρόπως· αἰαβρύουσιν ὁμῶς ἐκ Τεσσάρων Πηγῶν, αἱ ὅποιαι ὑπάρχουσιν αὗται·

α) Κτήματα Βασιλικὰ, συνισθῶντα πολλάκις ὀλοκλήρους ἐπαρχίας. Ταῦτα ἀνήκουσι πάντοτε εἰς τὴν πολιτείαν, καὶ ἦσαν τὸ πάλαι ἡ μόνη πηγὴ τῶν πολιτικῶν προσόδων, διορισμένα κυρίως εἰς συντήρησιν τῶν ἀνωτάτων ἀρχηγῶν. Τοὺς παρόντας ὁμῶς καιροὺς εἰς μονάρχῃς ἀγοράζει ἐνίοτε ἐξ ἰδίων κτήματα, Πατριμόνια κατὰ τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λεγόμενα, ἧτοι πατρικὰ, καὶ θεωρεῖται ὡς πρὸς αὐτὰ οὕτω, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ κτήτορες εἰς τὰ ἑαυτῶν κτήματα, διατάττων αὐτὰ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀρέσκειαν.

β) Δωρήματα. Ταῦτα εἶναι πρόσοδοι ἐκ τοιούτων δικαιωμάτων, τὰ ὅποια οἰκειοποιήθη ἡ πολιτεία, ἵνα μεταχειρίζηται αὐτὰ εἰς κοινὴν ὠφελείαν, καὶ δὲν

γίνονται ποτὲ κτήματα μερικῶν ἀνθρώπων. Αὐτὰ δὲν εἶναι πανταχοῦ ὅμοια· τινὲς ὁμῶς πολιτεία τὰ ἀυξάνουσιν ὑπὲρ τὸ δῖον. Τσιαῦτα λοιπὸν εἶναι·

1. Οἱ τῆς Ἑλλάδος Τελωνικοὶ Φόροι, καὶ τὰ Διοδευτήρια, ἦτοι τὰ εἰς συντήρησιν τῶν μεγάλων ὁδῶν διδόμενα κτήματα ὑπὸ τῶν διερχομένων· ὅθεν ἡ πολιτεία περιποιεῖται κατὰ χάρις, καὶ ἀποκαθιστᾷ ἀφραγίς τὰς μεγάλας ὁδοὺς τοῦ τόπου, χάριν τοῦ λαοῦ.

2. Οἱ Σταθμοὶ (αἱ πόσαι). Τοῦτο εἶναι κυρίως ἔργον ἀσυνομικόν, εἰς ὠφελειαν τοῦ κοινού, καὶ γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπικερδίς.

3. Οἱ τῶν Ἰθάτων Τελωνικοὶ Φόροι, αἱ λαμβανόμενοι ἀπὸ τῶν εἰς τὴν πολιτείαν ἀνηκόντων θαλασσῶν, λιμνῶν, ποταμῶν καὶ ἐπιρρύγων. Μετ' αὐτῶν συναριθμεῖται καὶ ἡ πρόσοδος τῶν ὑδατίων προϊόντων.

4. Οἱ Δρυμοὶ. Ἡ πολιτεία διατάττει τὴν χρῆσιν κοινῶς πάντων τῶν θρυμῶν τοῦ τόπου, εἰς ὠφελειαν τοῦ κοινού· ἀλλ' ἡ πρόσοδος τούτων εἶναι εὐτελής.

5. Ἡ Θήρα. Καὶ ταύτην ὡσαύτως διατάττει ἡ πολιτεία· ἀλλ' ὠφελείται ὀλίγον ἐκ τῶν προσόδων αὐτῆς.

6. Τὰ Μεταλλεῖα. Ἡ πολιτεία νομίζεται ὡς κτήτωρ πάντων τῶν ὑπογείων μεταλλῶν, ἡμιμεταλλῶν καὶ αἰμάτων· ὅθεν ἡ μεταλλεύει αὐτὰ δι' αἰκείων ἐξόδων, ἢ συγχωρεῖ πρὸς ἄλλους τὸ ἔργον

τῆς μεταλλείας, καὶ γίνεται αὐτὴ ἐπιτηρητῆς τῆς ὀρθῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ. Ὄταν ἄλλοι καταγίνονται εἰς αὐτὰ δι' ἰδίον ἐξόδιον· ἡ πολιτεία λαμβάνει ἀπὸ τῶν ἐκβαλλομένων μεταλλῶν ἕν τι μικρὸν μέρος, καὶ ἀγοράζει τὰ πολυτίμα αὐτῶν με τιμὴν τεταγμένην καὶ μετρίαν· ἀντὶ τούτου ὅμως συντηρεῖ αὐτὴ τὰ εἰς κάθαρσιν τῶν μεταλλῶν ἀναγκαῖα χωνευτήρια. Τὰ αὐτὰ γίνονται καὶ εἰς τὰ τοῦ ἄλατος μεταλλεῖα.

7. Τὸ ἐκ τῶν Νομισμάτων κέρδος. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ἐκτιμᾶται τὸ νόμισμα ὑπὲρ τὰ γινόμενα εἰς κατασκευὴν αὐτοῦ ἔξοδα· ἢ ὅταν τὸ νόμισμα δὲν περιέχῃ τὸ τεταγμένον μέτρον τοῦ ἀγνοῦ πολυτίμου μεταλλοῦ, τὸ ὅποσον συγχωρεῖται ἐνίοτε κακῶς εἰς τὰ μικρὰ νομίσματα.

8. Πρὸς τούτοις ἐνίοτε ἡ πολιτεία οἰκειοποιεῖται ἕν τι φυσικόν, ἢ τεχνικὸν προϊόν, καὶ ἐνεργεῖ δι' αὐτοῦ μονοπωλίαν· τοῦτο ὅμως καταπιέζει τὸν πόρον τῶν ὑπηκόων.

γ. Ὄταν αἱ εἰρημένα πρόσοδοι δὲν εἶναι ἱκαναί, καθὼς συνέβη ἤδη εἰς πάσας τὰς καλλιεργημένας πολιτείας· τότε ἡ πολιτεία ἐπιτάττει συνεισφοράς πρὸς τοὺς ὑπηκόους, εἰ ὅποιοι χρεωσθεῖσι γὰ ἀποδίδωσιν ἀπὸ τὰς ἑαυτῶν προσόδους, ἢ κέρδη, ἕν τι μέρος ἀνάλογον πρὸς αὐτήν, ὡς ὑπερασπιζομένην τὸ εἶναι αὐτῶν, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα. Ἡ συνεισφορὰ αὕτη ὀνομάζεται Φέρος, ἢ Δασμός, τὸν ὅποσον λαμβάνει ἡ πολιτεία κατὰ δύο τρόπους· διότι εἰ μὲν εἶναι

1. Φόροι Εὐθετοί, οἵτινες λαμβάνονται ἀπὸ τῆς προσόδου παντὸς κτήματος, ὅστις εἶναι ὁ κυρίως φόρος· ἢ ἀπὸ παντὸς προσώπου, ὅστις λέγεται Προσωπικὸς, ἢ Κεφαλικὸς Φόρος· ἢ ἀπὸ παντὸς ἐπιτηδεύματος, ἢ ἀπὸ κτηνῶν, συμφωνητικῶν γραμμάτων· κ. τ. Οἱ δὲ εἶναι

2. Φόροι Πλάγιοι, οἱ ὅποιοι ἐπιτίθενται εἰς τὰς τροφὰς καὶ πραγματείας, ἢ πάσας, ἢ τινάς· ὅθεν εἶδαι ἕκαστος, ὅσον βούλεται· ἤτοι περιορίζει ἑαυτὸν εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν, κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἀρέσκειαν.

δ. Τὰ δίκαια τῆς ὑπερτάτης δυνάμεως προσπορίζονται καὶ Τυχηρὰς Προσόδους. Τεταυτα ὑπάρχουσιν οἱ φόροι τῶν τεταρχῶν, οἱ ὅποιοι χρεωστῶσι νὰ παρευρίσκωνται προσωπικῶς εἰς τὸν πόλεμον· ἀλλ' ἀφ' αὐτῶν νεωτέρους καιροῦς μετεβλήθη τὸ πολεμικὸν σύστημα, εξαγοράζουσι τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν διὰ μικρῶν ἐτησίων φόρων. Τὰ τεταυτα κτήματα ὅταν διαδέχεται υἱὸς κληρονόμος, ἀποδίδει ὄρων τι τεταγμένον εἰς τὴν διοίκησιν. Ἐὰν ὅμως ἐκκληρισθῇ δόλου ἢ ἔχουσα αὐτὰ εἰκογύμια· τότε εἶναι κληρονόμος ἢ πολιτεία, τὸ ὅποτον συμβαίνει πολλάκις· εἴοτι αἱ διαδοχαὶ ἀνήκουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς πρόσωπα ἀρτενικά. Πρόσοδα πρὸς τούτοις τυχηραὶ τῆς διοικήσεως εἶναι, τὰ συναθροζόμενα χρήματα ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, ἐκ τῶν χρηματικῶν ποινῶν καὶ δημεύσεων, ἐκ τῆς διανομῆς καὶ ἐπικυρώσεως τῶν προνομίων, ἐκ τῶν δίδομένων τίτλων καὶ βαθμῶν, καὶ ἄλλας

διάφορα. Ἐκ τῶν τοιούτων ὁμως προσόδων μικρὸν τι μέρος κατανατᾶ εἰς τὸν θησαυρὸν τῆς πολιτείας.

Πᾶσαι αἱ εἰρημέναί προσόδοι συναθροίζονται εἰς διάφορα τῆς πολιτείας θησαυροφυλάκια, καὶ φροντίζουσιν ὑπὲρ αὐτῶν διάφορα βουλευτήρια. Κατὰ τὰς μοναρχουμένας πολιτείας οἱ προσάται τοῦ ἔθνους ἔχουσιν ἰσχύον μεγάλην, εἰς τὰς ἐπιθέσεις καὶ ἀναρτήσεις τῶν φόρων. Τινὲς πολιτείας ἀποδίδουσιν πρὸς τὸν μονάρχην αὐτῶν ἔτησίως διορισμένην τινα ποσότητα χρημάτων, ἐκ τῶν κοινῶν προσόδων, εἰς δαπάνας τεταγμένας. Οἱ δὲ ἀπεριόριστοι μονάρχαι εἶναι κύριοι πληρεξούσιοι πασῶν τῶν προσόδων, χωρὶς νὰ ἀποδίδωσι λόγον περὶ αὐτῶν πρὸς ἄλλον τινά.

Ἡ ἐπισφαλὴς οἰκονομία, καὶ ὁ πόλεμος κατήντησαν τοὺς παρόντας καιροὺς πάσας σχεδὸν τὰς Εὐρωπαϊκὰς πολιτείας εἰς Χρέη. Τὰ δάνεια ταῦτα λαμβάνονται ἀπὸ πλουσίους τῆς πολιτείας, ἢ ἀπὸ πλουσίους ἄνδρας, εὐρισκομένους ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ τόπου, καὶ ἀντ' αὐτῶν εἶδεται ἐνίοτε ἐνέχειρον μέρος τι τοῦ τόπου, ἢ τῶν προσόδων τῆς πολιτείας· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμως ἐμπιστεύονται τὴν πολιτείαν οἱ δανεισαὶ καὶ χωρὶς ἐνέχειρον. Ὅταν αἱ χρεωσικαὶ ὁμολογίαι τῆς πολιτείας ὑπέσχονται τὴν ἀπόδοσιν, πρὸς τὸν τυχόντα κύριον αὐτῶν· τότε μεταβαίνουσιν ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον, πωλούμεναι κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῆς πολιτείας. Οἱ τόκοι τοῦ χρέους τῶν πολιτειῶν καταδάπανῶσιν ἐνίοτε πολὺ τι μέρος τῶν προσόδων αὐτῶν, καὶ πολλάκις ὑπὲρ τὸ ἥμισυ. Εἰς ἀποφυγὴν λοιπὸν τῶν βαρέων τέκων, ἐπενύθησαν τινὲς πολιτείαί τὰ

χάρτινα νομίσματα, καὶ οὕτω κυβερνῶσιν εὐκολώτερον τὰς ὑποθέσεις των, χωρὶς νὰ ἔχωσι χρεῖαν δανεισῶν.

Πάντα ταῦτα γίνονται, καὶ εὐρίσκουσι χώραν μεταξὺ τῶν πολιτισμένων ἐθνῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τῶν Εὐρωπαϊῶν. Αἱ δὲ τῶν ἀγρίων καὶ βαρβάρων ἐθνῶν πολιτεῖαι (ἂν εἶναι τινὲς ἀξίαι τοῦ τῆς πολιτείας ὀνόματος) πράττουσιν ὡς ἔτυχεν ἀπερικέπτως καὶ ἀλόγως. Αἱ πρόσδοι αὐτῶν εἶναι πᾶσα ἢ πρόσδος τῶν ὑπηκόων, τὴν ὁποίαν λαμβάνουσι δυναστικῶς, καὶ ἄνευ τινὸς λόγου. Αἱ δὲ δαπάναι αὐτῶν γίνονται ἀκόπως καὶ χωρὶς λογαριασμῶν ὅθεν οὔτε δάνειον γινώσκουσι πολιτικόν, οὔτε χρεῖας.

§. 14.

Περὶ Πολεμικῆς Δυνάμεως.

Ἡ πολιτεία χρειάζεται στρατιώτας, ὄχι μόνον εἰς ἐσωτερικὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ εἰς ἀντίστασιν ἐναντίον τῶν ξένων ἐχθρῶν. Τὰ ἀγρία ἔθνη, καὶ τὰ ἡμιάγρια ἐκστρατεύουσι πανδημεῖ, καὶ ὀπλίζονται ἐξ αὐτῶν, ὅσοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ φέρωσιν ὄπλα. Οἱ τοιοῦτοι ὅμως πόλεμοι οὐκ διαρκοῦσιν ἐπὶ πολὺ, καὶ κατανατῶσι πᾶν τὸ ἔθνος εἰς λίνθουλον. Ὅταν ἡ πολιτεία ἔχη διαμερισμένα ἐπιτηδεύματα, τακτικὴν γεωποιάν, τέχνας καὶ ἐμπόριον, τὰ ὅποια δύναται νὰ ἐξουθενώσῃ ἐκ μιᾶς εἰς πάνδημος πόλεμος· τότε ἀνάγκη νὰ ἔχη καὶ τὴν πολεμικὴν ὡς οὐπιᾶδες ἔργον· διότι αὐτὴ ἀποκαθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους πολὺ δεξιωτέρους, εἰς τῆς καθημερινῆς ἐξασκή-

σεως, καὶ τῆς ἀδιακόπου προσοχῆς, καὶ οὕτως ἀποδει-
κνύει μακρὸν τινα ἀριθμὸν αὐτῶν πολὺ ἰσχυρώτερον καὶ
κατορθωτικώτερον τοῦ μεγάλου πλήθους. Ἡ εὐρεσις τῆς
πυρίτιδος, ἢ μάλλον ἢ εἰς τὸν πόλεμον αὐτῆς χρῆσις,
ἀπέδειξε τὴν πολεμικὴν ἐρετὴν τινα ἐπιστήμην· ὥστε ἐκ-
τοτε ἔγινε· ἡ πολυχρόνιος αὐτῆς μελέτη ἔργον ἰδιαίτερον
τοῦ ἀνθρώπου. Ποῖλοι λαοὶ εὐρίσκονται ἀκόμη ἔχοντες ὀ-
λίγα τινὰ πυρεβόλα ὄπλα, ἢ σεροῦνται αὐτὰ οἰόλου, καὶ
μεταχειρίζονται αὐτὰ αὐτῶν τῆξα καὶ βίλη, δόρατα, σπα-
θας καὶ ῥόπαλα. Ἐνταῦθα ὅμως ἐν γίνεται λόγος περὶ
τῆς πολεμικῆς τούτων· ἀλλὰ περὶ τῆς πολεμικῆς τῶν πο-
λιτισμένων πολιτειῶν. Διότι αὐταὶ κινούμεναι ὑπὸ φιλοτι-
μίας καὶ δυσπιστίας, συνίστησαν. **Στρατεύματα** Ἐ-
ροίμα, ἵνα ὑπάρχωσι πάντοτε ὀπλισμένα εἰς πόλεμον
καὶ ὑπεράσπισιν, τὰ ὅποια εὐρίσκονται καὶ μέχρι τῆς σή-
μερον εἰς πάσας τὰς ὀπωσοῦν διοργανισμένας πολιτείας,
ἐκτὸς τῶν δημοκρατιῶν, αἱ ὅποια ὑπολαμβάνουσι τὸ τρι-
εῦρον ζῆλον ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐλευθερίαν.

Ὁ πόλεμος γίνεται ἐπὶ τὴν ξηρὰν διὰ τῆς γῆϊνου
πολεμικῆς δυνάμεως, καὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, διὰ τῆς θα-
λασίου πολεμικῆς δυνάμεως. Ὅταν λοιπὸν πολιτεία εἴ-
ναι ἱκαναὶ νὰ συντηρῶσι τὴν ἑαυτῶν ἀνεξαρτησίαν, διὰ
δυνάμειος πολεμικῆς, ὀνομάζονται **Δυνάμεις**. Ὅταν
μία τις πολιτεία ὑπερίχη κατὰ τὰ πολεμικὰ τῆς ξηρᾶς, ἢ
τῆς θαλάσσης· τότε λέγεται **Δύναμις Γῆϊνος**, ἢ
Θαλάσσιος.

Ἡ γῆϊνος δύναμις ἔχει ἐν **Στρατεύματι**, σύνθε-
τον ἐκ πολλῶν μικρῶν ἐταιριῶν, ὑποκείμενον εἰς ἀρχη-

γούς ἀλλεπαλλήλους, καὶ κυβερνώμενον ὑφ' ἐνὸς ἀρχιερα-
 τήγου, ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας. Τὰ κατὰ τὸν
 Εὐρωπαίου τρόπον συντεταγμένα στρατεύματα, εἶναι διαρ-
 γανισμένα κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τελειοποιηθείσης πολε-
 μικῆς, ἢτοι σύγκεινται ἐκ τριῶν σώματων, τοῦ πεζοῦ,
 ἵππικοῦ, καὶ πυροτεχνικοῦ. Τὸ Πεζὸν Σῶμα διαι-
 ρεῖται εἰς τάξεις, αὗται εἰς μοίρας, καὶ αἱ μοῖραι εἰς λό-
 χους. Ὡσαύτως διαιρεῖται καὶ τὸ ἵππικόν εἰς τάξεις,
 μοίρας καὶ λόχους. Ἐκάστον σῶμα σύγκειται ἐκ στρατιω-
 τῶν διαφόρως ὀπλισμένων, οἷον τὸ πεζόν, ἐξ εὐμεγεθῶν
 ἀνδρῶν (γρανατίζων), ἐκ φερόντων βαρῖα τουφέκια (μου-
 σκετίζων), καὶ ἐκ φερόντων εὐλαφρὰ τουφέκια (φουσιλέρων).
 Τὸ δὲ ἵππικόν περιέχει θωρακοφόρους, βαρυτέρους ψιλοὺς
 (δραγόνους), καὶ εὐλαφροτέρους ψιλοὺς (γουςάζους). Οἱ
 λόχοι κυβερνῶνται ὑπὸ λοχαγῶν, αἱ μοῖραι ὑπὸ μοιραρ-
 χῶν, καὶ τὸ σῶμα ὅλον, καὶ αἱ εἰσαίρεσις αὐτοῦ ὑπὸ στρα-
 τηγῶν. Ἡ Πυροτεχνία περιέχει κανονίρους καὶ βομ-
 βαρδίζους, εἰρημένους κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Τὰ στρα-
 τεύματα ἔχουσι καὶ μέρος ἐφίππων πυροτεχνητῶν. Τὰ συ-
 νήθη αὐτῶν ὄπλα τὰ Κανόνια διαιροῦνται εἰς πεδινὰ
 καὶ πολιορκητικά. Τὰ πρῶτα ἐπιδέχονται 3 ἕως 12 φουν-
 τίων σιδηρᾶς σφαίρας, καὶ ὡς εὐάγωγα μεταχειρίζονται
 κοινῶς ὑπὸ τοῦ στρατεύματος· μετὰ τούτων συναριθμοῦνται
 καὶ τὰ ὀλμοκανόνια (Haubitzen), τὰ ὁποῖα μεταχειρί-
 ζονται καὶ ὡς κανόνια, καὶ ὡς ὄλμους διὰ τὰς βόμβας.
 Τὰ δὲ πολιορκητικὰ κανόνια ἐπιδέχονται 16 ἕως 24 φουν-
 τίων σφαίρας. Οἱ ὄλμοι (μορτίγια), διὰ τῶν ὁποίων ἀ-
 ποσφενδονίζονται αἱ βόμβαι, εἶναι ὄπλα τῶν πυροτεχνη-

τῶν. Ἐν στρατόπεδον ἔχει πρὸς τούτοις πολεμικοὺς ἀρχι-
 τέκτους (ἰζενίρους), συριγγορῦχους, ταφρορῦχους, ὀ-
 θοπειοὺς κ. τ. Ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐτοιμάζει ἡ πολιτεία
 κάστρα, εἰς ἀπόκρουσιν τῶν ἐχθρικοῦν ἐφόδων, καὶ εἰς ἀ-
 πόθεσιν τῶν πολεμικῶν ἀποσκευῶν. Πρὸς τούτοις συνιστᾷ
 ὀπλοθήκας, ἀποθήκας πολεμικὰς, σχολεῖα πολεμικὰ, καὶ
 ἄλλα φροντιστήρια τοῦ πολέμου. Ὅταν γίνεται ἐκστρατεία,
 ἀκολουθοῦσιν εἰς τὸ στρατεύμα ἄμαξαι, φέρουσαι πολεμικὰ
 ἐφόδια, ἥτοι τροφὰς, πυρίτιδα, σφαίρας, καὶ πᾶσαν ἄλλην
 πολεμικὴν ἀποσκευήν. Πρὸς τούτοις ἐξέρχεται ὁ Χορήγος
 (le Commissaire) μετὰ τῶν συνυπουργῶν αὐτοῦ, ἐπιτηρῶν
 καὶ διανέμων τὰς τροφὰς. Πρὸς εἴτε συνακολουθοῦσι πολεμι-
 κὰ νοσοκομεῖα, φούρνοι κ. τ. Ὁ στρατιώτης λαμβάνει πα-
 ρὰ τῆς πολιτείας ἐνδύματα, ὄπλα, μονὴν, ψωμὸν καὶ
 χρήματα· ὅθεν λέγεται καὶ ὑπομίσθιος (Soldat). Ὡσαύ-
 τως δίδεται καὶ εἰς τοὺς ἵππους ἡ ἀναγκαῖα τροφή. Εἰς
 ἀναπλήρωσιν τοῦ στρατεύματος γίνεται ἐτησίως στρατολο-
 γία, ἐκ τῶν νέων τῆς πολιτείας, ἡ ἐκουσίως, ἡ βιαίως·
 ὅθεν καὶ εἰρηρέθησαν τινὲς πολιτεῖαι εἰς θέματα στρατιωτι-
 κά. Ὡσαύτως γίνεται ἀναπλήρωσις καὶ τοῦ ἵππικοῦ ἐκ
 νέων ἀνδρῶν καὶ ἵππων. Πάντα ταῦτα χρειάζονται θα-
 πάνας ὑπερόγκους, εἰς τὰς ὁποίας, εἰρήνης οὔσης, κατα-
 ναλίσκεται τῶν πλειοτέρων πολιτειῶν τὸ ἓν τρίτον, ἢ καὶ
 τὸ ἡμισυ τῶν προσόδων, καὶ ἐνίοτε καὶ τὰ δύο τρίτα. Ἐν
 καιρῷ ὁμως πολέμου ὑπερπληθύνονται τόσον αἱ τοιαῦται
 δαπάναι· ὥστε κατὰ τοὺς νῦν πολέμους οὐδεμιᾶς πολιτείας
 αἱ πρόσοδοι ἐξαρκούσιν εἰς ἐξίωσιν αὐτῶν· ὅθεν ἀνα-
 πληρῶνεται ἡ ἔλλειψις διὰ φόρων μεγάλων. Ἐν καιρῷ

ειρήνης εἰς πικρὸς στρατιώτης χρειάζεται ἐν γίνῃ εἰησέως 50
 ε'λερα (ὡς 240 γρόσια), καὶ εἰς ἵππικὸς 125· ὅταν
 ἦναι πόλεμος, τριπλασιάζεται σχεδὸν τὸ τοιοῦτος
 ἐξοδόν.

Ἡ Θαλάσσιος Δύναμις εἶναι μᾶλλον πολυ-
 δάπανος, καὶ ὡς πρὸς ταύτην ὑπερβαίνουν οἱ Εὐρωπαῖοι
 πάντα τὰ λοιπὰ τῆς γῆς ἔθνη. Καὶ ἄλλαι τινὲς πολιτεῖαι
 ἐκτὸς τῆς Εὐρώπης ἔχουσι τινὰ θαλάσσιον δύναμιν· τὰ
 πλεῖστα ὅμως αὐτῶν παραβαλλόμενα μετὰ τὰ Εὐρωπαϊα (ἐκ-
 τὸς τῶν κατὰ τὴν Ἀρκτικὴν Ἀμερικὴν συμμάχων πολι-
 τεῶν) εὐρίσκονται μικρὰ, ἀσθενῆ καὶ κακῶς ὅπλισμένα.
Ἡ κατὰ τὸν Εὐρωπαίου τρόπον θαλάσσια δύναμις ἔχει
 καράβια τῆς γραμμῆς, φρεγάτας καὶ μικρὰ καράβια. Τὰ
 καράβια τῆς γραμμῆς ὠνομάσθησαν οὕτω· εἰαὶ
 ἐν καιρῷ μάχης βάλλονται εἰς τὴν γραμμὴν, ἢ εἰς πολε-
 μικὴν παράταξιν. Ἄυτὰ ἐφοδιάζονται μετὰ 50 ἕως 120
 κανόνια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεγάλα, καὶ μετὰ 400 ὡς 1000
 ἄνδρας, μέρος ναύτας, καὶ μέρος θαλασσίους στρατιώτας.
Ὅσα τούτων ἔχουσι τρία κατασρώματα, λέγονται τρικα-
 τάρωτα, ἢ τριώροφα, καὶ ἔχουσιν εἰς τρεῖς σειρὰς 90
 κανόνια καὶ ἐπέκεινα. Τὰ δὲ λοιπὰ καράβια ἔχουσι δύο κα-
 τασρώματα. Αἱ φρεγάται ὀπλίζονται μετὰ 20 ὡς 40
 κανόνια, καὶ εἶναι πολὺ χαμηλότεραι, ἐλαφρότεραι καὶ
 ταχύτεραι. Ἄυται, γενόμενης μάχης, παρεδρεύουσι κα-
 τ'ὅπιν τῶν καραβίων τῆς γραμμῆς, ἵνα ἐπαναλαμβάνωσι
 τὰ γινόμενα συνδήματα ὑπὸ τοῦ σολαρχικοῦ καραβίου ἐν τῇ
 μάχῃ, εἰὰ τῶν ὁποίων κυβερνᾶται ὁ στόλος, καὶ ἵνα σώζου-
 σι τὰ καταβλαπτόμενα καράβια τῆς γραμμῆς. Ἄυται πρὸς

τούτοις κατασκοπεύουσι καὶ ἐξιχνιάζουσι τὰ κινήματα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καταδιώκουσι τοὺς πειρατὰς τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὰ ἐμπορικὰ αὐτῶν πλοῖα, καὶ γίνονται χρήσιμοι καὶ εἰς ἄλλα ἐπιχειρήματα. Τοιαῦτα τινα πράττουσι καὶ τὰ μικρὰ πολεμικὰ καράβια, τὰ ὅποια κατασκευάζονται καὶ ἐνομάζονται διαφόρως, ὡς Κούτερα, Κιουρβέται, Σαλοῦπαι κ. τ. Αἱ Βομβαρδογαλέραι καθοπλίζονται μὲ ἔλμους, καὶ ποικιλοῦσι τὰ παραβλάσια φρούρια. Τὰ Κωπηλατικὰ πλοῖα, ἐξ ὧν τὰ μέγιστα εἶσι ἡ Γαλέρα, καὶ Γαλεότη, κατασκευάζονται κατ' ἄλλον τρόπον ὥστε μεταχειρίζονται ἐν ταύτῳ καὶ κώπας καὶ ἄρμενα, καὶ διαπλέουσιν εὐκόλως τὰ στεῖα καὶ ἀβάθῃ τῆς θαλάσσης μέρη. Ταῦτα τὰ εἶδη τῶν πλοίων εἶναι μέχρι τοῦ νῦν ἐν χρήσει κατὰ τὴν Βαλτικὴν καὶ Μεσόγειον Θάλασσαν, καὶ εἰς ἄλλας τινας πολιτείας μὴ Εὐρωπαϊκὰς. Ἐν σύνταγμα πολλῶν πολεμικῶν καραβίων ἐπιμάζεται Στόλος μέγας (Φλόττα) ὅταν ὅμως τὸ τοιοῦτον σύνταγμα περιέχῃ ὀλίγα καράβια, τότε λέγεται στόλος μικρὸς (Ἐσκάδρα, ἢ Φλοτίλια). Τὰ μεγάλα πολεμικὰ καράβια κυβερνῶνται ὑπὸ ναυάρχων (καπιτάνων), τὰ μικρὰ δὲ ὑποναυάρχων (Λιωτενάντων), καὶ οἱ στόλοι ὑπὸ ζολαρχῶν (ἀδερῶν). Οἱ ἔφοροι πάντων τῶν πολεμικῶν τῆς θαλάσσης πραγμάτων εἶναι τὸ Ναυτικὸν Συμβούλιον, καὶ τὰ ὑπ' αὐτὸ δικαστήρια. Ἡ θαλάσσιος δύναμις χρειάζεται μεγάλης προπαρασκευῆς, τοῦτ' ἐστὶν ἀσφαλή τῶν πλοίων ἐπιμονήν, ναπηγιεῖα εἰς οἰκοδομὴν πλοίων, νεώγια εἰς ἐπισκευὴν αὐτῶν, ἀποθήκας εἰς διατήρησιν τῶν ναυτικῶν ἀ-

ποσκευῶν, σχολεῖα ναυτικά, ναύτας πολλοὺς γυμνασμένους εἰς κυβέρνητιν τοῦ εὐλοῦ, τοὺς ὁποίους οὐδεμία πολιτεία διατηρεῖ πλήρεις· διότι εἰρήνης οὔσης ἐπιμένει ὁ εὐλος ἄοπλος ἐντὸς τοῦ λιμένος, καὶ ὀπλίζεται μόνον ἐν καιρῷ πολέμου, ἤτοι λαμβάνει ἰσία, σχοινία, ἀγκύρας, κανόνια, πυρίτιδα, σφαίρας, τροφὰς καὶ ναύτας. Ἐμπόριον ἀξιόλογον προξενούσιν αἱ εἰς τὴν ναυπηγίαν ἀναγκαῖαι ὕλαι, τοῦτ' ἔστι τὰ ναυπηγήσιμα ξύλα, τὰ κατάρτια, ὁ σίδηρος, τὸ κανάβι, τὰ λινὰ ἰσία, καὶ ἡ πίσσα· ταῦτα εἰς ὀλίγας πολιτείας πλεονάζουσι, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς εὐρίσκονται ὀλίγα. Τῷ 1776 ἐδαπανήθησαν κατὰ τὴν Γαλλίαν, εἰς οἰκοδομὴν ἑνὸς πολεμικοῦ καραβίου 100 κανονίων, ὡς 325000 τάλερα· ἑνὸς 80 κανονίων ὡς 250000 τάλερα· ἑνὸς 74 κανονίων ὡς 212500 τάλερα· ἑνὸς 60 κανονίων ὡς 175000, καὶ μιᾶς μικρᾶς φρεγάτας ὡς 82500. Ταῦτα δὲ ἐδαπανήθησαν μόνον εἰς τὰ σκάφη αὐτῶν· διότι τὰ ἄρμενα αὐτῶν χρειάζονται τοῦλάχιστον τὸ ἥμισυ τῆς δαπάνης τοῦ σκάφους. Εἰς Ἀγγλικὸς εὐλος δαπανᾷ ἐτησίως 312 τάλερα εἰς διατήρησιν ἑνὸς ναύτου. Ἐντεῦθεν λοιπὸν συμπεραίνεται, ὅτι ἡ ὑπαρξίς ἑνὸς εὐλου ἐν τῇ θαλάσῃ χρειάζεται δαπάνην ὑπέρογκον.

§. 15.

Περὶ Ἐξωτερικῶν Γνωρισμάτων.

Αἱ πολιτεῖαι διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων, ἐντὸς μὲν διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν συστήματος· ἐκτὸς δὲ διὰ τίτλων καὶ σημάτων.